

Beslutningsforslag nr. B 64. Fremsat den 9. januar 2003 af Elisabeth Arnold (RV), Marianne Jelved (RV), Naser Khader (RV), Martin Lidegaard (RV), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Morten Helveg Petersen (RV), Niels Helveg Petersen (RV), Anders Samuelsen (RV) og Margrethe Vestager (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om ophævelse af de danske forbehold

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om ophævelse af de danske forbehold vedrørende EU-samarbejdet:

1. Forbeholdet vedrørende euroen.
2. Forbeholdet på forsvarsområdet.
3. Forbeholdet vedrørende de retlige og indre anliggender.

Folketinget opfordrer regeringen til at fremlægge lovforslagene så betids, at der kan gennemføres samtidige folkeafstemninger om de tre forbehold hver for sig inden påbegyndelsen af den kommende regeringskonference om en ny EU-traktat.

Bemærkninger til forslaget

Efter det danske nej til Maastrichttraktaten i juni 1992 indledtes forhandlinger mellem Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Forhandlingerne resulterede i oktober 1992 i det såkaldte nationale kompromis, som Venstre, De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti efterfølgende tilsluttede sig. Det nationale kompromis blev Danmarks forhandlingsgrundlag på regeringskonferencen i Edinburgh, hvor Danmark og de øvrige EU-lande enedes om en protokol med de danske forbehold. Forbeholdene indebærer dels, at Danmark ikke deltager i samarbejdet på de områder, der er dækket af forbeholdene, dels, at Danmark udtrykkeligt fastslår, at Danmark ikke vil forhindre de øvrige lande i at gå videre på de pågældende områder.

Situationen i dag er meget forskellig fra dengang. Sverige, Finland og Østrig blev medlemmer af EU i 1995, udvidelsen med 10 nye medlemslande i Central- og Østeuropa er besluttet, en ny regeringskonference står for døren i 2004, og EU står dermed midt i en ny udvikling. De danske forbehold er i denne situation ikke i overensstemmelse med Danmarks interesser.

Udvidelsen

Efter udvidelsen ændrer EU karakter. EU vil i fremtiden repræsentere et helt Europa uden skillelinjer, hvor fred, demokrati, menneskerettigheder, social og økonomisk udvikling og evnen til at løse grænseoverskridende problemer vil blive sat i højsædet. Danmark bør helt og fuldt og uden forbehold deltage i dette samarbejde. Skiftende danske regeringer har siden topmødet i København i 1993 kæmpet for, at der ikke skulle blive A- og B-medlemmer i samarbejdet. Danmark har med sine forbehold valgt selv at være B-medlem. Det er ikke i Europas eller Danmarks interesse.

Regeringskonferencen

Regeringskonferencen vil blive sat i gang hurtigt efter afslutningen af det europæiske konvent, der for tiden arbejder på et oplæg til en traktat eller forfatning. Danmarks forhandlingsposition vil blive styrket,

hvis man inden regeringskonferencen får afklaret de danske forbehold, bl.a. fordi det er på de områder, hvor Danmark har forbehold, EU udvikler sig mest dynamisk i disse år. Danske forhandlere vil derfor under regeringskonferencen have langt bedre mulighed for at påvirke det endelige resultat i den retning, vi vil, hvis de ikke er bundet af de danske forbehold.

Forbeholdene

Forslagsstillerne har bevidst valgt at se bort fra det danske forbehold vedr. unionsborgerskab, fordi det i Amsterdamtraktaten udtrykkeligt er slået fast, at »Unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.«

Det er derfor forslagsstillerens opfattelse, at dette forbehold ikke er sat under samme pres som de resterende forbehold i forhold til den kommende regeringskonference.

Euroen

Danmark stemte i september 2000 om den danske deltagelse i euroen. Men siden er euroen indført i praksis: Den er en realitet i dagligvarehandel og i andre økonomiske dispositioner for mere end 300 millioner europæere. Den økonomiske situation i Europa og resten af verden har ført til en diskussion af stabilitetspagten og konvergenskravene. I denne diskussion og diskussioner om de overordnede beslutninger om den økonomiske politik i euroområdet er Danmark reelt sat uden for indflydelse, selv om beslutningerne er af afgørende betydning for Danmark.

Nyt er det endvidere, at den svenske regering har besluttet, at Sverige skal stemme om euroen i september 2003. Danmark risikerer at blive hægtet endnu mere af den europæiske udvikling.

Forsvarsforbeholdet.

Udviklingen i EU's indsats på forsvarsområdet har forskudt sig. EU har ikke planer om at udvikle et territorialforsvar i konkurrence med NATO. Det var frygten i 1992. Derimod har EU besluttet sig for at kunne spille en selvstændig rolle i krisestyring og

fredsbevarende operationer, hvor NATO ikke er engageret. EU's opbygning af et krisestyringsberedskab er en langt bredere vifte af muligheder for indgriben med en kraftig vægt på de ikkemilitære instrumenter. Med Danmarks traditioner for aktiv deltagelse i fredsbevaring bør Danmark også kunne deltage i disse operationer, der ledes af EU. Det er f.eks. temmelig absurd, at Danmark kan deltage i den meget nyttige NATO-ledede operation i Makedonien, men må trække sig ud, hvis ledelsen overgår til EU. Det giver ikke mening i betragtning af, at Makedonienstyrken opererer under et klart FN-mandat, hvad enten NATO eller EU står for ledelsen.

Forsvarsforbeholdet har måttet aktiveres også i en række andre tilfælde, hvor det klart strider imod Danmarks interesse i at føre en aktiv udenrigspolitik, som f.eks. minerydning i Bosnien (1996) og Kroatien (1998), overvågning af flygtningesituationen i Kosovo (1998) og genoprettelse af en funktionsdygtig politistyrke i Albanien (1999).

Forbeholdet vedrørende de retlige og indre anliggender

Danmark står uden for den del af samarbejdet, der er flyttet over i fællesskabsområdet. Det gælder spørgsmål om visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den frie bevægelighed for personer. Desuden står Danmark uden for det civilretlige samarbejde.

Danmark kan give sin mening til kende under drøftelserne, men deltager ikke i afstemninger sammen med de øvrige lande. Danmark kan, efter at Rådet har

truffet en afgørelse, inden for en periode på 6 måneder beslutte, om Danmark ønsker at gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Regeringen kan derefter forhandle med Kommissionen og de andre medlemslande om en »parallelaftale«. Disse parallelaftaler kan vi ikke være sikre på at de andre medlemslande accepterer.

Konsekvenserne er, at Danmark i høj grad mister indflydelse ved beslutninger på området. Men ikke nok med det, det skaber også dårligere betingelser for danskere, når det gælder håndteringen af grænseoverskridende retstvister, fordi Danmark ikke får del i en række resultater, som Danmark ellers er enig i. Det gælder f.eks. forordningen om retternes kompetence og fuldbyrdelse af civile retsafgørelser på både det familieretlige og det konkursretlige område.

Området er under hastig udvikling. Forbeholdet virker ikke, som man havde tænkt det i 1992, og er absolut ikke længere til gavn for Danmark.

Tidsplan

Tidspunktet for dette beslutningsforslag er yderst relevant. Starten på den kommende regeringskonference rykker nærmere. Det er i Danmarks interesse at få størst mulig indflydelse på de beslutninger, som regeringskonferencen skal forholde sig til. Derfor bør Danmark have afklaret sin holdning til de danske forbehold. Det er forslagsstillernes opfattelse, at forbeholdene er til skade for de danske muligheder i det europæiske samarbejde. Derfor foreslår vi afholdelse af folkeafstemning inden den kommende regeringskonference.

Skriftlig fremsættelse

Elisabeth Arnold (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af de danske forbehold.

(Beslutningsforslag nr. B 64).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.